

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016-2023

Wieliczka, 2022

Sporządzający:

Artur Kozioł, Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka

Nadzór merytoryczny:

Piotr Krupa, Z-ca Burmistrza ds. Inwestycji

Koordynator merytoryczny prac:

Zespół ds. Rewitalizacji ds. Miasta Wieliczka

Współpraca w zakresie opracowania sprawozdania:

Przedstawiciele Wydziałów Urzędu Miasta i Gminy w Wieliczce, Gminnych Jednostek Organizacyjnych.

Wsparcie eksperckie:

Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D, Bieńkowska, C. Ułasiński, J. Szymańska,
M. Widuch

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wstęp.....	4
2. Główne założenia GPR.....	6
3. Stopień realizacji przedsięwzięć	10
4. Analiza wskaźnikowa.....	19
5. Stopień realizacji celów	21
6. Procedury monitorowania i zobowiązania wynikające z GPR.....	24
7. Badanie opinii mieszkańców	29
8. Podsumowanie.....	35
9. Spis tabel i rysunków	37

1. Wstęp

Dokument jest podsumowaniem przeprowadzonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016- 2023 (zwanego dalej GPR).

Podstawą działań w zakresie rewitalizacji, w tym opracowaniem i kolejno zarządzeniem gminnym programem rewitalizacji, jest Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485). Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji to element zarządzania gminnym programem rewitalizacji wynikający z zaleceń w niniejszej ustawie (art. 22 pkt. 1.).

Pojęcie rewitalizacja należy rozumieć jako „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” (art.2, Ustawa o rewitalizacji, 2015). Obszar zdegradowany rozumie się jako „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, [...], niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”. Natomiast obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk [...], na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

W celu przeprowadzenia oceny aktualności i stopnia realizacji GPR przeprowadzono m.in.:

- spotkanie robocze z przedstawicielami Zespołu ds. Rewitalizacji Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka (spotkanie w dn. 31 sierpnia 2022 r.);
- spotkania warsztatowe z udziałem członków Komitetu Rewitalizacji oraz Zespołu ds. Rewitalizacji Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka (warsztaty w dniach 2 września oraz 28 września 2022r.);
- badania społeczne skierowane do mieszkańców gminy z wykorzystaniem ankiety on-line umieszczonej na oficjalnym serwisie miasta Wieliczka - www.wieliczka.eu, w okresie od 30.09.2022 r. do 24.10.2022 r.;
- analizę danych zastanych celem pozyskania informacji o poziomie realizacji wskaźników odnoszących się do stopnia realizacji celów założonych w GPR;
- analizę realizacji projektów przewidzianych do realizacji w ramach GPR.

Niniejszy dokument to zapis oceny aktualności i stopnia realizacji GPR wraz z wnioskami z niej wynikającymi. Składa się on z ośmiu rozdziałów. Rozdział pierwszy stanowi wstęp, w którym zawarto podstawę prawną związaną z Gminnym Programem Rewitalizacji, podstawowe definicje, przyjętą procedurę prac nad określeniem stopnia aktualności i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016- 2023 oraz strukturę sporządzanego dokumentu. Rozdział drugi zawiera informacje dotyczące GPR Miasta Wieliczka, w tym przedstawienie obszaru rewitalizacji (z podziałem na podobszary), celu głównego oraz kierunków działań. Rozdział trzeci opisuje stopień realizacji założonych w GPR przedsięwzięć. W rozdziale czwartym przedstawiono analizę przyjętych wskaźników. Rozdział piąty przedstawia stopień realizacji celów GPR, natomiast rozdział szósty wskazuje procedury monitorowania i zobowiązania wynikające z GPR. W rozdziale siódmym zawarta została badanie opinii publicznej (badanie społeczne z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety on-line). Rozdział ósmy jest rozdziałem podsumowującym, natomiast rozdział dziewiąty zawiera spis tabel oraz rysunków zawartych w dokumencie.

2. Główne założenia GPR

Gminny Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016- 2023, został przyjęty 25 sierpnia 2016 r. uchwałą nr XXIII/279/2016 Rady Miejskiej w Wieliczce i kolejno zmienioną uchwałą nr XXXIV/426/2017 Rady Miejskiej w Wieliczce z dnia 27 kwietnia 2017 r. o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016-2023. Na potrzeby realizacji GPR, na podstawie Zarządzenia nr 138/2017 Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie powołania Komitetu ds. Rewitalizacji dla Miasta Wieliczka, powołano Komitet Rewitalizacyjny¹ na okres obowiązywania GPR, składający się z 5 przedstawicieli. Na mocy zarządzenia nr 296/2022 z dnia 27 września 2022 r. dokonano zmiany składu osobowego Komitetu Rewitalizacji przy zachowaniu dalej pięcioosobowej liczby przedstawicieli.

W dokumencie GPR wyznaczono obszar rewitalizacji. Powierzchnia całego obszaru rewitalizacji wynosi 145,8 ha (1,46% ogólnej powierzchni gminy). Obszar rewitalizacji, zgodnie ze stanem na rok 2015, zamieszkiwało 6693 mieszkańców, co stanowiło 12,3% ogólnej liczby mieszkańców Gminy. Obszar rewitalizacji podzielono na 4 podobszary: Osiedle Sienkiewicza, Klasno, Osiedle Przyszłość i Kościuszki oraz Boża Wola.

- Podobszar I - Osiedle Sienkiewicza obejmuje ul. Janickiego, Sienkiewicza (do Placu Skulmowskiego).
- Podobszar II - Klasno swoim zasięgiem obejmuje: ul. Kłaśnieńska, ul. Daniłowicza, okolice Kopalni Soli Wieliczka (Szyb Daniłowicza), działki nr 199, 198, 197 (do ul. Dembowskiego), ul. Dembowskiego (do Starostwa Powiatowego), działki nr 382/1, 382/2 (przez Aleje Jana Pawła II), ul. Kilińskiego (przez działkę nr 384/4), Szyb Górsko, działki nr 986/10, 989, 996/1, 1001/2, 1017, 1112, 1110/1 (do ul. Kłaśnieńskiej).
- Podobszar III - Osiedle Przyszłość i Kościuszki obejmuje swym obszarem następujące tereny: ul. Kościuszki (na wysokości sklepu LIDL), ul. Krakowską, ul. Narutowicza (do klasztoru O.O. Reformatów), ul. Kosiby, ul. Żwiry i Wigury, działki nr 129, 127/1, 126, 203/2, 203/3, 205, ul. Dembowskiego (do działek 39/39 i 39/38 w kierunku ul. Matejki), Aleja Solidarności (do skrzyżowania z ul. Kościuszki), ul. Kościuszki (działki nr 245/292, 245/293, 245/294, 245/296 do ul. Sadowej).
- Podobszar IV - Boża Wola obejmuje: oś. Boża Wola (obok bloku nr 1, budynku 1a, bloku 5,6,7), ul. Chopina (wzdłuż działki nr 1354), ul. Górnicza (budynek 15a), Chopina (wzdłuż budynków nr 3a,3, 5,7 9a,9), ul. Sowińskiego (wzdłuż budynków nr 3a,3,1), ul. Zybliekiewicza (wzdłuż budynków nr 6 i 8), ul. Św. Sebastiana, ul. Miodowa, ul. Limanowskiego (do skrzyżowania z ul. Boża Wola 1).

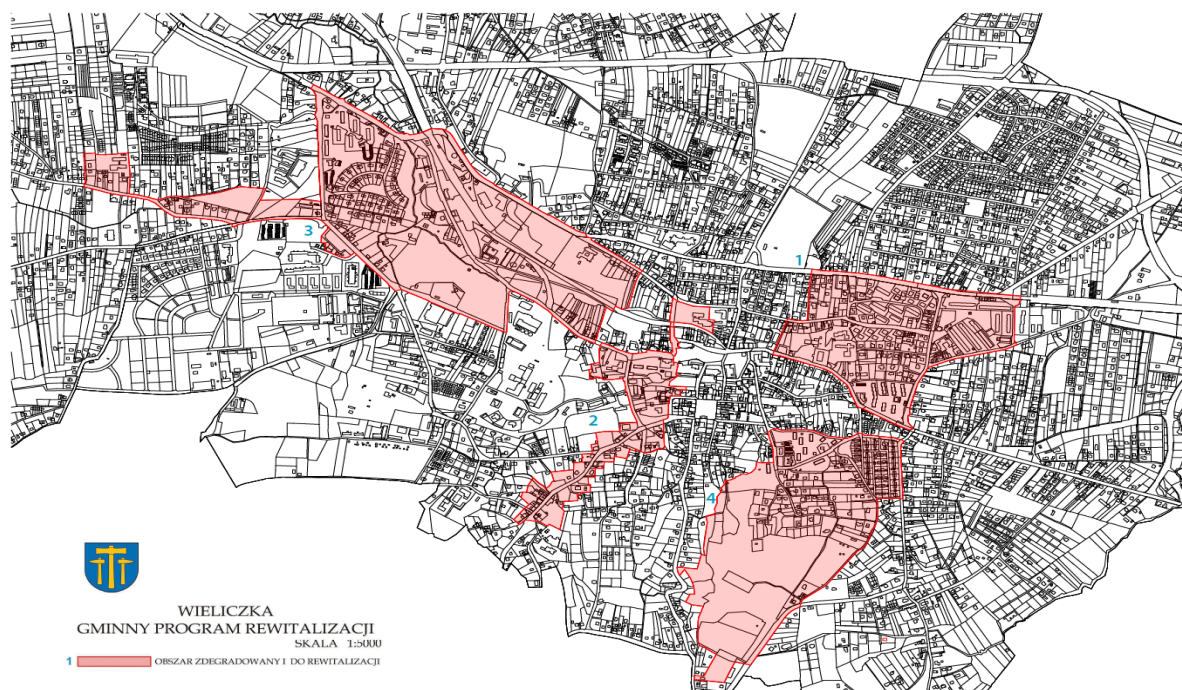
¹ Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełni on także funkcję opiniotwórczo-doradczą dla Burmistrza. Ustawa o rewitalizacji z dn. 15 października 2015 r. w art. 7 szczegółowo opisuje zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Tabela 1 Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminie Wieliczka

Jednostka terytorialna	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności
Podobszar I- Osiedle Sienkiewicza	23,7	3595
Podobszar II- Klasno	13,3	495
Podobszar III- Osiedle Przyszłość i Kościuszki	63,1	1825
Podobszar IV- Boża Wola	45,7	778

Źródło: GPR Miasta Wieliczka

Rysunek 1 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wieliczka

Źródło: GPR Miasta Wieliczka

Wyżej wymienione podobszary rewitalizacji spełniają określone w przyjętej metodologii delimitacji² warunki:

- charakteryzują się najwyższą w skali gminy degradacją społeczną,
- odznaczają się ponadprzeciętną koncentracją zjawisk kryzysowych, zidentyfikowanych w strefach pozaspołecznych: gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

² Delimitacja czyli proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z terenu gminy. Metodologia przeprowadzonego procesu delimitacji została szczegółowo opisane w GPR.

Cel główny i cele strategiczne dla GPR:

Cel główny:

Celem głównym prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie Wieliczka jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych oraz aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działania, podejmowane w ramach Programu, są dostosowane do potrzeb oraz zdolności różnych grup społecznych. Dodatkowo, wspólnie z mieszkańcami, użytkownikami przestrzeni publicznych, przedsiębiorcami i innymi interesariuszami procesu dąży się do ograniczenia problemów natury gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, zapewniając pożądaną jakość życia w tych podobszarach.

Cele strategiczne wraz z kierunkami działań:

1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarze rewitalizacji:

- 1.1. Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej.
- 1.2. Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby seniora, świetlice środowiskowe, centra aktywności lokalnej).
- 1.3. Rozwój oferty opiekuńczo-wychowawczej, pozwalającej na godzenie życia zawodowego z rodzinnym (m.in. zapewnienie odpowiedniej liczby przedszkoli).
- 1.4. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów.

2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji.

- 2.1. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia.
- 2.2. Ograniczenie występowania problemu uzależnień dzięki zapewnieniu

kompleksowej oferty wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.

2.3. Zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy przez wsparcie różnych form ekonomii społecznej.

2.4. Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie Gminy.

3.1. Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp.

3.2. Realizację projektów wspierających ochronę jakości powietrza na terenie Gminy – Programy zmniejszające niską emisję.

3.3. odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców.

4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.

4.1. Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczność lokalną.

4.2. Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu.

4.3. Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych.

4.4. Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji na obszarze rewitalizacji.

Na potrzeby osiągnięcia celu głównego i celów strategicznych określono **28 przedsięwzięć podstawowych**³.

³ Przedsięwzięcie podstawowe to zadanie / projekt, przewidziany do realizacji w ramach GPR, opisane szczegółowo w postaci karty projektu w dokumencie GPR.

3. Stopień realizacji przedsięwzięć

W zakresie założonych w GPR przedsięwzięć podstawowych stopień ich realizacji na dzień 30 wrzesień 2022 roku wyglądał następująco:

- zrealizowanych – 20,
- niezrealizowanych – 2,
- częściowo zrealizowanych – 6.

Poniższa tabela (Tab.2.) przedstawia stopień realizacji przedsięwzięć podstawowych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Kolorem zielonym oznaczono zadania zrealizowane, kolorem czerwonym - niezrealizowane, natomiast kolor żółty oznacza zadanie częściowo zrealizowane. Przy analizie stopnia realizacji przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w GPR należy mieć na uwadze, że dla części z nich czas realizacji przewidziany jest do końca 2023 r., a tym samym ich częściowa realizacja (na obecnym etapie) nie powinna budzić zastrzeżeń.

Tabela 2 Stopień realizacji przedsięwzięć

PODOBSZAR I - OSIEDLE SIENKIEWICZA				
Lp.	Cel strategiczny	Nazwa projektu	Zakres prac przewidzianych w GPR	Stopień realizacji
1.1.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Budowa Centrum Kulturalnego wraz z Biblioteką.	Budowa nowego obiektu z m.in. pomieszczeniami dla biblioteki, nowoczesną salą multimedialną, salą konferencyjną wraz z zapleczem sanitarno-administracyjnym.	Zrealizowano
1.2.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców osiedli.	Utworzenie sieci miejsc spotkań, niewielkich przestrzeni, położonych w pobliżu miejsca zamieszkania, w których starsi	Zrealizowano

	obszarach zdegradowanych.		mieszkańcy będą mogli się spotkać i porozmawiać, itp.	
1.3.	Cel Strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.	Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – program społeczny - lekcje w terenie o pracy Straży Miejskiej.	Warsztaty / pogadanki / lekcje w terenie, podczas których uczestnikom przybliżone zostaną zasady funkcjonowania Straży Miejskiej, w tym zasad na jakich instytucja ta ma zapewniać bezpieczeństwo mieszkańcom.	Zrealizowano
1.4.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – poprawa infrastruktury miejskiej - remont budynku Straży Miejskiej.	Kapitałny remont siedziby Straży Miejskiej.	Nie zrealizowano
1.5.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Zielone osiedla – ożywienie skwerów oraz przestrzeni publicznych na terenie osiedli mieszkaniowych w Wieliczce.	Przystosowanie i podniesienie jakości terenów zielonych, skwerów, terenów rekreacyjnych do potrzeb różnych grup wiekowych – w efekcie realizacja celu: integracja społeczności osiedlowych.	Zrealizowano
1.6.	Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji przestrzeni przez mieszkańców - wspólne urządzenie przestrzeni.	Uzupełnianie elementów zieleni miejskiej: nasadzania, gazony, donice z kwiatami, itp. Zaangażowanie mieszkańców w proces zielonej aranżacji przestrzeni miejskiej (np. wspólny dobór roślin, udział w sadzeniu czy dbaniu o zieleń).	Zrealizowano

1.7.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Budowa kompleksu sportowego wraz z placem zabaw przy Szkole nr 3 w Wieliczce	Budowa: nowej sali wraz z zapleczem sanitarno-szatniowymi, trybun, boiska wielofunkcyjnego. Sala dostosowana dla osób z niepełnosprawnościami.	Zrealizowano
------	--	--	--	---------------------

PODOBSZAR II - KLASNO				
Lp.	Cel strategiczny	Nazwa projektu	Zakres prac przewidzianych w GPR	Stopień realizacji
2.1.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.	Wspólnie na rzecz seniorów – stworzenie kompleksowej oferty społecznej dla osób starszych - oferta kulturalna, sportowa, aktywizacyjna.	Zapewnienie odpowiedniej, dopasowanej do potrzeb osób dojrzałych, oferty kulturalnej, sportowej, zapewniającej aktywizację społeczną tej grupy.	Zrealizowano
2.2.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.	Centrum Aktywności Seniora. Zagospodarowanie budynku nadszybia Górsko.	Zagospodarowanie działki wraz z budową parkingu oraz aranżacją terenu przed budynkiem, w tym nasadzenia zieleni, budowa elementów małej architektury, ewentualnie siłownia na wolnym powietrzu.	Zrealizowano
2.3.	Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.	Program wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej - opracowanie programu na czas wolny, działania aktywizacyjne, poradnictwo zawodowe, itp.	Działania aktywizujące, integrujące oraz edukacyjne dla różnych grup wiekowych, poszczególnych członków rodzin oraz całych rodzin.	Zrealizowano
2.4.	Cel strategiczny 2.	Bezpieczni na drodze –	Cykl spotkań z uczniami oraz ich	Zrealizowano

	Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.	program społeczny skierowany do dzieci oraz rodziców.	rodzicami, w celu wzbudzenia zainteresowania problematyką bezpieczeństwa (m.in. w poruszaniu się samochodem w okolicach szkoły podstawowej).	
2.5.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Bezpieczni na drodze – przebudowa ulicy Mickiewicza przed szkołą podstawową nr 2.	Przebudowa strefy frontowej przy wejściu do Szkoły Podstawowej nr 2 w celu stworzenia zatoki autobusowej oraz budowa wiaty.	Zrealizowano
2.6.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły nr 2.	Uporządkowanie terenu wokół szkoły, wprowadzenie elementów małej architektury, budowa dwóch altan, przebudowa nieużywanego boiska sportowego.	Zrealizowane częściowo (realizacja do 2023 r.) - przewidziane jest wydłużenie okresu realizacja zadania. <i>Planowana realizacja kanalizacji deszczowej w roku 2023 i kolejno prace przewidziane w zadaniu 2.6 z GPR.</i>
2.7.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Adaptacja budynku po dawnej szkole górniczej na cele społeczne – Centrum Usług Społecznych Kulturalnych i Edukacyjnych.	Remont i adaptacja budynku po dawnej szkole górniczej w tym: dostosowanie budynku do nowej funkcji oraz do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także zagospodarowanie terenu wokół budynku.	Nie zrealizowano <i>Centrum Usług Społecznych przewidziane jest do realizacji w innej lokalizacji na terenie miasta Wieliczka. Budynek po dawnej szkole górniczej obecnie jest własnością Muzeum Żup Krakowskich.</i>
2.8.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Poprawa warunków mieszkaniowych w budynku mieszkalnym przy ul.	Modernizacja i przebudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego, wyposażenie	Zrealizowano częściowo (realizacja do 2023 r.) <i>Przewiduje się wydłużenie</i>

		Klaśnieńskiej 31.	mieszkań w węzły sanitarne, odwodnienie budynku, izolacja przeciwwilgociowa ścian piwnic, renowacja i termomodernizacja elewacji, zaangażowanie mieszkańców w modernizację przestrzeni wspólnej wokół budynku – dostosowanie przestrzeni do funkcji integracji sąsiedzkiej, funkcji wypoczynkowej.	<i>realizacja zdania poza pierwotnie planowany czas do końca 2023 r. Przewiduje się realizację zadania związanego z dalszym rozwojem zaplecza mieszkań socjalnych.</i>
--	--	-------------------	--	--

PODOBSZAR III - OSIEDLE PRZYSZŁOŚĆ I KOŚCIUSZKI				
Lp.	Cel strategiczny	Nazwa projektu	Zakres prac przewidzianych w GPR	Stopień realizacji
3.1.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.	Aktywna rekreacja w parku A. Mickiewicza – kontynuacja działań rewitalizacyjnych.	Zmiana układu przebiegu alejek oraz wprowadzenie elementów małej architektury, odwodnienie zalewanych ścieżek i alejek w parku oraz przystosowaniu ich dla biegaczy i spacerowiczów, montaż tablic edukacyjnych oraz wytyczenie ścieżki edukacyjnej, budowa muszli koncertowej/sceny, zagospodarowanie terenu za istniejącym Orlikiem, instalacja monitoringu i oświetlenia.	Zrealizowane częściowo (realizacja do 2023 r.) <i>Zrealizowano: wydano decyzję o warunkach zabudowy, uzupełniono o elementy małej architektury. Obecnie zadanie to zostało wpisane do Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2023 – 2023 jako Obszar Strategicznej Interwencji.</i>

3.2.	Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.	Bezpiecznie na osiedlu – program społeczno-infrastrukturalny dla mieszkańców (stała współpraca z mieszkańcami-wspólna identyfikacja miejsc niebezpiecznych).	Prowadzenie cyklicznych warsztatów o tematyce bezpieczeństwa, realizacja programów zaradczych mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.	Zrealizowane częściowo (realizacja do 2023 r.) <i>Zrealizowano: kładka piesza, chodniki itp., czyli elementy infrastrukturalne. Do realizacji: warsztaty z mieszkańcami.</i>
3.3.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.	Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji i animacji przestrzeni przez mieszkańców - angażowanie w prace wspólne, wspólna rewitalizacja podwórek, zadania terenowe.	Realizacja działań warsztatowych, włączających i aktywizujących mieszkańców do wzięcia odpowiedzialności za przestrzeń oraz realizacja działań animacyjnych w zrewitalizowanej przestrzeni.	Zrealizowano
3.4.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.	Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne.	Opracowanie i realizacja systemu wsparcia (w tym finansowego) w wymianie pieców węglowych na bardziej ekologiczne technologie grzewcze, kampania promująca ekologiczne źródła energii.	Zrealizowano
3.5.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Wieliczka na sportowo – modernizacja obiektów rekreacyjnych Wieliczanki-boisko sportowe, trybuny, ogrodzenie.	Modernizacja boiska sportowego T.S. Wieliczanka wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	Zrealizowano
3.6.	Cel strategiczny 1. Tworzenie	Wieliczka na sportowo –	Stworzenie cyklu zawodów, zajęć	Zrealizowano

	warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.	aktywizacja społeczna i sportowa mieszkańców Podobszaru- zajęcia sportowe.	sportowych dla różnych grup wiekowych	
3.7.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Przebudowana infrastruktury sportowej dla uczniów szkoły podstawowej nr 4.	Rozbudowa sali gimnastycznej, modernizacja istniejącego wielofunkcyjnego boiska sportowego.	Zrealizowano częściowo (realizacja do 2023 r.) Zadanie podzielone na dwa etapy: I etap obecnie w realizacji (rozpoczęto prace budowlane zgodnie z ogłoszonym przetargiem), II etap realizacja przekroczy zakładany czas 2023 r.
3.8.	Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Spotkajmy się w bibliotece - adaptacja pomieszczeń przy ul. Kościuszki oraz Dom Dzienny Seniora.	Adaptacja istniejących pomieszczeń - możliwość stworzenia Klubu Dziennego Pobytu/ Klub Seniora. Powiększenie powierzchni użytkowej biblioteki.	Zrealizowano Klub Seniora działa w innej lokalizacji. Odstąpiono od utworzenia biblioteki w tej lokalizacji (realizacja w innej lokalizacji).
3.9.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.	Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Dembowskiego 57 na cele użyteczności publicznej.	Modernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego pod kątem zmiany funkcji budynku.	Zrealizowane częściowo (realizacja do 2023 r.) W roku 2017 przygotowano program funkcjonalno-użytkowy oraz wniosek aplikacyjny dla projektu „Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul.

				<p><i>Dembowskiego 57 na cele użyteczności publicznej”.</i> <i>W 2018 roku przeprowadzono bieżący remont w budynku mieszkalnym przy ul. Dembowskiego 57/3 -17.524,18 zł.</i> <i>W marcu 2022 r. z budynku mieszkalnego została przesiedlona ostatnia rodzina. Budynek przewidziany do dalszej modernizacji.</i></p>
--	--	--	--	---

PODOBSZAR IV- BOŻA WOLA				
Lp.	Cel strategiczny	Nazwa projektu	Zakres prac przewidzianych w GPR	Stopień realizacji
4.1.	<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.</p> <p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.</p>	<p>Ścieżka edukacyjna odwołująca się do tradycji górniczych Wieliczki.</p>	<p>Poszerzanie oferty rekreacyjnej - opracowanie trasy edukacyjnej z elementami interakcji.</p>	<p>Zrealizowano Dokonano zmiany zakresu tematycznego ścieżki edukacyjnej w oparciu o naturalne bogactwo fauny i flory charakterystycznej dla gminy</p>
4.2.	<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p>	<p>Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców osiedla Boża Wola- wsparcie mieszkańców budynków socjalnych, wspólna aranżacje przestrzeni publicznych,</p>	<p>Realizacja działań warsztatowych, włączających i aktywizujących mieszkańców do wzięcia odpowiedzialności za wspólną przestrzeń.</p>	<p>Zrealizowano</p>

		piknik osiedlowy.		
4.3.	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.	Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne- wymiana pieców itp.	Opracowanie i realizacja systemu wsparcia (w tym finansowego) w wymianie pieców węglowych na bardziej ekologiczne technologie grzewcze, kampania promująca ekologiczne źródła energii.	Zrealizowano
4.4.	Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych	Kompleksowa modernizacja Placu zabaw oraz boiska przy osiedlu Boża Wola – urządzenia dla najmłodszych oraz seniorów.	Renowacja nawierzchni boiska, ogrodzenie terenu rekreacyjnego, montaż urządzeń rekreacyjnych dla dzieci i seniorów, rozbudowa małej architektury.	Zrealizowano

Źródło: wykonanie własne.

4. Analiza wskaźnikowa

Wykaz wskaźników wykorzystanych do analizy znajduje się w rozdziale drugim dokumentu GPR. Wykorzystano 22 wskaźniki wchodzące w skład strefy społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej w podziale na cele strategiczne. Tabela 3. prezentuje ocenę realizacji każdego wskaźnika. W związku z brakiem określenia wartości oczekiwanej w roku 2023, kluczowym kryterium oceny wartości wskaźnika jest jego wzrost/spadek (stosowny piktogram zawarty w poniższej tabeli) względem okresu bazowego, jakim jest rok 2015. Kolor zielony reprezentuje wartości wskaźników, które pozytywnie wpłynęły na realizację postawionych w GPR celów.

Tabela 3 Analiza wskaźnikowa

Nazwa wskaźnika	Ocena realizacji
Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych	
Liczba zorganizowanych wydarzeń wspierających lokalną	▲
Liczba dostępnych zajęć / warsztatów / wydarzeń	▲
Wzrost liczby dzieci korzystających z dostępnej oferty opiekuńczo-wychowawczej (żłobków, przedszkoli) w stosunku do roku 2015	▲
Liczba powstałych instytucji sprzyjających integracji	▲
Wzrost liczby mieszkańców biorących udział w działaniach / wydarzeniach wspierających aktywność lokalną.	▲
Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym	
Liczba udzielonych porad specjalistycznych dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.	▼
Liczba osób objętych wsparciem w ramach Centrum Wpierania Rodzin Osób z Problemami Alkoholowymi.	▼
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w ramach podmiotów ekonomii społecznej.	▲
Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego.	▲
Spadek liczby przestępstw i wykroczeń na obszarze rewitalizacji w	▼

stosunku do roku 2015	
Spadek liczby osób bezrobotnych w stosunku do roku 2015	r
Spadek liczby osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej	r
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy	
Liczba warsztatów/wydarzeń edukacyjnych budujących postawy ekologiczne	d
Liczba uczestników warsztatów/wydarzeń edukacyjnych budujących postawy ekologiczne	d
Liczba osób, które otrzymały wsparcie na wymianę pieców węglowych	d
Powierzchnia urządzonej zieleni miejskiej	d
Spadek wartości wskaźników obrazujących zanieczyszczenie powietrza (norma pyłu zawieszonego PM10, pomiary innych związków: SO ₂ , ozonu i CO)	r
Spadek liczby domów korzystających z nieekologicznych źródeł energii	r
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych	
Liczba podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne	d
Powierzchnia odnowionych budynków / przestrzeni publicznych, służących celom społecznym	d
Liczba przebudowanych obiektów / publicznych, służących celom społecznym	d
Wzrost liczby mieszkańców biorących udział w działaniach / wydarzeniach wspierających aktywność lokalną	d

Źródło: wykonanie własne

Wszystkie przewidziane w GPR wskaźniki na przestrzeni lat 2015 - 2022 uległy zmianie w sposób zadawalający.

5. Stopień realizacji celów

W ramach przewidzianych do realizacji projektów (przedsięwzięć podstawowych) stopień ich realizacji przedstawia się następująco:

- **Podobszar I** – 7 zgłoszonych projektów (6 - zrealizowanych, 1 projekt niezrealizowany (zad.1.4.).
- **Podobszar II** – 8 zgłoszonych projektów (5 – zrealizowanych, 2 – częściowo zrealizowanych (zad. 2.6., 2.8.), 1 – niezrealizowany (zad. 2.7).
- **Podobszar III** – 9 zgłoszonych projektów (5 – zrealizowanych, 4 – częściowo zrealizowane (zad. 3.1., 3.2., 3.7., 3.9.).
- **Podobszar IV** – wszystkie 4 projekty zostały zrealizowane.

Na stopień realizacji postawionych celów strategicznych wpływają dwa elementy - stopień realizacji wskaźników oraz stopień realizacji projektów (przedsięwzięć podstawowych).

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dn. 9.10.2025 r., art. 22 pkt.4., w ramach przeprowadzania oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (GPR) w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji zawartych w niniejszym programie, rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza. Tym samym dla analiza stopnia realizacji celów wyznaczonych w GPR jest kluczowa dla decyzji czy założenia rewitalizacyjne zostały zrealizowane.

Poniższa analiza przedstawia zestawienie celów do wskaźników im przypisanych oraz projektów (przedsięwzięć podstawowych), nie odnosząc się już do poszczególnych podobszarów rewitalizacji – co było prezentowane wcześniej. W ten sposób możliwe będzie czytelniejsze przedstawienie stopnia realizacji celów:

- Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych;
- Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym;
- Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy;
- Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.

W ramach celu pierwszego w GPR przewidzianych jest do monitoringu (analiza zmian) 5 wskaźników i 9 projektów. W celu drugim: 7 wskaźników oraz 5 projektów. Cel trzeci realizowany jest w ramach 6 wskaźników oraz 8 projektów. Do celu czwartego przypisano 4 wskaźniki oraz 15 projektów.

Poniższa tabela (Tab.4.) przedstawia stopień osiągnięcia wskaźników i realizacji celów rewitalizacji. Dla ułatwienia interpretacji zapisów tabeli wprowadzono kolorystykę oznaczeń. Kolorem **zielonym** oznaczono wskaźniki i zadania **zrealizowane**, kolorem

czerwonym - niezrealizowane, natomiast kolor żółty oznacza wskaźniki i zadania częściowo zrealizowane.

Tabela 4 Stopień realizacji celów

	Wskaźniki	Projekty
Cel strategiczny 1.	5	8 1
Cel strategiczny 2.	7	4 1
Cel strategiczny 3.	6	6 2
Cel strategiczny 4.	4	9 4 2

Źródło: wykonanie własne

Dla wszystkich wyznaczonych w GPR celów strategicznych zrealizowane zostały wszystkie przypisane im wskaźniki.

W zakresie pierwszego celu strategicznego: Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych - z 8 założonych przedsięwzięć tylko 1 zostało niezrealizowany (zad. 2.7.⁴) –zadanie to dotyczy adaptacji budynku po dawnej szkole górniczej na cele społeczne – Centrum Usług Społecznych Kulturalnych i Edukacyjnych. Obecnie realizacja projektu, uruchomienie CUS, przewidziana jest do realizacji w innej lokalizacji na terenie miasta Wieliczka, natomiast sam budynek jest własnością Muzeum Żup Krakowskich.

W ramach drugiego celu strategicznego: Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym - przewidziano do realizacji 5 przedsięwzięć, z czego 4 zostały zrealizowane w pełni a 1 przedsięwzięcie zrealizowano częściowo (zad. 3.2.). Do września 2022 r. wykonano zadania infrastrukturalne, natomiast do realizacji pozostały elementy miękkie przedsięwzięcia - warsztaty z mieszkańcami.

⁴ Przedsięwzięcie 2.7 „Adaptacja budynku po dawnej szkole górniczej na cele społeczne – Centrum Usług Społecznych Kulturalnych i Edukacyjnych” przyczynia się do realizacji dwóch celów strategicznych: pierwszego oraz czwartego, i dlatego pojawia się w statystyce zrealizowanych przedsięwzięć dla każdego ze wskazanych celów.

W zakres trzeciego celu strategicznego: Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy - określono 8 przedsięwzięć, natomiast w pełni zrealizowano 6 z nich. W ramach częściowo zrealizowanych dwóch przedsięwzięć (2.6.⁵, 3.7.) planuje się wydłużenie czasu ich realizacji poza rok 2023 r.

W czwartym celu strategicznym: Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych - przewidziane jest do realizacji 15 przedsięwzięć. Na koniec września 2022 r. 2 przedsięwzięcia nie zostały zrealizowane (zad. 1.4., zad. 2.7.). Zadanie 1.4. dotyczy remontu budynku Straży Miejskiej i miało służyć poprawie bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych poprzez poprawę infrastruktury miejskiej. Realizację przedsięwzięcia nie podjęto się i, co więcej, nie jest ono planowane do realizacji do końca 2023 r. W wyniku dyskusji warsztatowej (spotkanie Komitetu Rewitalizacji i Zespołu ds. Rewitalizacji Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka w dn. 28 września 2022 r. poświęconego wspólnej ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR) uzgodniono, że w ramach realizacji celu 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych - wykonano szereg innych działań, które wydatnie przyczyniły się do realizacji omawianego celu strategicznego. Tym samym odstąpienie od inwestycji, jaką był planowany remont budynku Straży Miejskiej, nie wpłynie na poziom realizacji czwartego celu strategicznego. Natomiast zadanie 2.7. dotyczące adaptacji budynku po dawnej szkole górniczej na cele społeczne – Centrum Usług Społecznych Kulturalnych i Edukacyjnych, przewidziane jest do realizacji w przyszłości, jednak w innej lokalizacji na terenie miasta Wieliczka. Pierwotnie przewidziany budynek obecnie jest w posiadaniu Muzeum Żup Krakowskich. Dodatkowo, w ramach omawianego celu strategicznego, częściowo zrealizowano 4 projekty (2.6., 2.7., 2.8., 3.1.). W ramach każdego ze wskazanych projektów przewiduje się wydłużenie czasu ich realizacji poza rok 2023.

⁵ Przedsięwzięcie 2.6 „Zagospodarowanie terenu wokół szkoły nr 2” przyczynia się do realizacji dwóch celów strategicznych: trzeciego oraz czwartego, i dlatego pojawia się w statystyce zrealizowanych przedsięwzięć dla każdego ze wskazanych celów.

6. Procedury monitorowania i zobowiązania wynikające z GPR

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. system monitorowania oraz oceny gminnego programu rewitalizacji jest kluczowym elementem z punktu widzenia weryfikacji podejmowanych działań w ramach rewitalizacji.

W zapisie dokumentu GPR za monitoring oraz ocenę odpowiedzialny jest Zespół ds. Rewitalizacji. Do głównych zadań Zespołu ds. Rewitalizacji należy m.in.:

- gromadzenie i analizowanie informacji wg wykonanych wskaźników zawartych w GPR;
- sporządzenie raportów z realizacji dokumentu;
- opublikowanie wyników sprawozdawczości na stronie internetowej Gminy.

W wyniku przeprowadzanej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016- 2023 odnotowano działania podejmowane przez Zespół ds. Rewitalizacji w zakresie sporządzania raportów z realizacji GPR.

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016- 2023 obejmuje realizację następujących procedur:

- Procedura stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w GPR, zgodnie z tą procedurą, mają być przygotowane raz do roku na wniosek Burmistrza.

W wyniku przeprowadzanej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016- 2023 stwierdzono, że monitoring realizacji GPR „odbywał się po części w oparciu o wskazaną procedurę” - realizację poszczególnych zadań monitorowano wg przyjętych dla ich realizacji autonomicznych harmonogramów realizacji (w tym raportowanie do Burmistrza postępu prac).

System monitorowania GPR jest działaniem obowiązkowym w ramach gminnego programu rewitalizacji (ustawa o rewitalizacji z dn. 15 października 2015 r., art.15 pkt 9) - rekomenduje się w okresie realizacji GPR realizować wskazaną procedurę lub, w wyniku aktualizacji GPR, dokonać jej weryfikacji tak, aby była ona w pełni zbieżna z systemem zarządzania jaki działa w Urzędzie Miasta i Gminy Wieliczka.

GPR podlega także śródkresowej oraz końcowej ewaluacji.

- Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dokonywana przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata.

Zalecenie wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji (art. 22) wskazuje na minimum trzyletni horyzont czasowy dokonywania oceny aktualności i stopnia realizacji GPR (określanej jako śródkresowa ewaluacja) i kolejno przygotowania raportu z wyników tejże oceny kierowanego do zaopiniowania przez Komitetu Rewitalizacji i ogłaszanego w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, Burmistrz powinien wystąpić do rady gminy z wnioskiem o stosowną aktualizację/zmianę. W sytuacji stwierdzenia (w wyniku przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR), że cele rewitalizacji zostały osiągnięte (zrealizowane) rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie GPR w całości lub w części z inicjatywy własnej lub na wniosek Burmistrza. Uchylenie uchwały o GPR w części może wystąpić w sytuacji kiedy cele rewitalizacji zostały realizowane w odniesieniu do danego podobszaru rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzanej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016 - 2023 stwierdzono, że w roku 2019 należało przeprowadzić pierwszą śródkresową ewaluację GPR. Nie zostało to przeprowadzone z uwagi na zaistniałą sytuację nadzwyczajną – wybuch pandemii covid-19, w wyniku której realizacja szeregu działań została zawieszona lub odroczone w czasie. Bieżąca ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023 jest więc pierwszym tego typu działaniem.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji jest działaniem obligatoryjnym (ustawa o rewitalizacji z dn. 15 października 2015 r., art.15 pkt 9). Rekomenduje się najdalej w 2025 r. przeprowadzić analogiczną do bieżącej ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR. W sytuacji wcześniejszego zakończenia realizacji zadań zawartych w GPR zaleca się dokonania niniejszej oceny w krótszym terminie.

- Ewaluacja ex post - ewaluacja po zakończeniu realizacji GPR.
Po zakończeniu perspektywy programowania dokumentu, czyli po roku 2023, przewiduje się wykonanie całościowej ewaluacji Programu, która posłuży m.in. do rozliczenia wyników prac związanych z GPR. Wykonanie ewaluacji należyć będzie do zadań Zespołu ds. Rewitalizacji. Dodatkowo przewiduje się możliwość przeprowadzenia badań społeczno-ekonomicznych w celu wskazania efektów podjętej interwencji.

Przeprowadzana ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016-2023 ma charakter śródkresowej ewaluacji. Program, w swym pierwotnym założeniu, obejmuje okres realizacji postawionych w GPR celów od 2016 roku do 2023 r., tym samym realizacja ewaluacji ex post (po zakończeniu realizacji GPR) nie może mieć jeszcze miejsca.

- Działania promocyjne i informacyjne na temat GPR

Realizacja działań promocyjnych i informacyjnych, zgodnie z zapisem w GPR, polegać ma na:

- a. umieszczeniu na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka dokumentu GPR;
- b. stałym wzbogacaniu serwisu internetowego Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka, poświęconego rewitalizacji, o informacje o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- c. współpracy z prasą lokalną (informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i monitorowania GPR).

Działania informacyjne mają być prowadzone w sposób ciągły.

W ramach przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR poddano analizie zestaw działań promocyjnych i informacyjnych realizowanych w ramach wdrażania GPR. W wyniku tego działania stwierdzono, że:

- na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka znajduje się dokument Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016- 2023,
- w serwisie internetowym Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka odnotowano informacje dotyczące m.in. realizacji projektu Mediateki (w tym informacja o dofinansowaniu inwestycji w ramach rewitalizacji). Dodatkowo w przestrzeni mediów społecznościowych, prowadzonych przez Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka, zwrócono uwagę na szereg informacji odnoszących się m.in. do nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- na przestrzeni ostatnich lat podjęto współpracę z prasą lokalną celem poinformowania społeczności Gminy o przebiegu realizacji części projektów rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzanej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023 stwierdzono, że przewidziane w GPR działania promocyjne i informacyjne, odnoszące się do realizacji programu, zostały przeprowadzone. Zauważalnym jest fakt zmiany na przestrzeni ostatnich lat podstawowych kanałów informacyjnych – odejście od tradycyjnej prasy lokalnej na rzecz mediów społecznościowych. W sytuacji podjęcia decyzji o aktualizacji GPR warto rozważyć rewizję w zakresie działań promocyjnych i informacyjnych, stawiając np. mocniejszy akcent na informowanie społeczności lokalnej, o realizacji GPR, poprzez media społecznościowe.

- Prowadzenie działań edukacyjnych i doradczych z zakresu rewitalizacji

W obszarze monitoringu i oceny GPR znajduje się także zalecenie odnoszące się do prowadzenia działań edukacyjnych i doradczych z zakresu rewitalizacji. Działania te mają być prowadzone w celu dania możliwości pogłębiania wiedzy na temat rewitalizacji, dla potencjalnych interesariuszy procesu rewitalizacji. Działania

edukacyjne, proponowane w GPR, to m.in. cykliczne warsztaty z mieszkańcami, wspólne projektowanie przestrzeni przez mieszkańców (w ramach realizowanych projektów rewitalizacyjnych), czy podjęcie współpracy z instytucjami działającymi na terenie całej gminy (np. Kluby Seniora czy Rada osiedlowa).

W ramach przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR stwierdzono, że nie prowadzono działań edukacyjnych i doradczych wprost wskazanych w dokumencie GPR, skierowanych do interesariuszy procesu rewitalizacji. W ocenie Zespołu ds. Rewitalizacji, jak i Komitetu Rewitalizacji (wspólny warsztat w dn. 28 września 2022 r.) działanie takie nie były powszechnie oczekiwane.

Rekomenduje się, aby w sytuacji podjęcia decyzji o aktualizacji GPR dostosować zapisy w GPR do rzeczywistych oczekiwań interesariuszy procesu rewitalizacji, jak i możliwości realizacyjnych stojących po stronie Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka).
Możliwe, że powyższy zapis należy usunąć z dokumentu GPR.

- Prowadzenie cyklicznych badań z interesariuszami procesu

Zalecenie w zapisie GPR (rozdział dotyczący monitoringu i ocena realizacji programu) dotyczące prowadzenia cyklicznych badań z interesariuszami procesu rewitalizacji wskazuje na formy jakie powinna przyjąć ta aktywność: spotkania, debaty, cykliczne ankiety internetowej oraz badania z użytkownikami zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni.

W wyniku przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR stwierdzono, że w ramach badań z interesariuszami procesu rewitalizacji, przeprowadzono w Mediatece (lipiec – sierpień 2022 r.) otwarte badanie ankietą internetową skierowane do użytkowników obiektu powstałego w ramach procesu rewitalizacji – badanie służyło poznaniu opinii o funkcjonowaniu instytucji. Dodatkowo, w ramach niniejszego procesu oceny (wrzesień – październik 2022 r.), przeprowadzono kolejne badanie opinii mieszkańców gminy, z wykorzystaniem ankiety internetowej, celem którego było poznanie opinii o jakości życia w gminie w kontekście zmian rewitalizacyjny (wyniki badania opisane są w rozdziale 7).

W sytuacji podjęcia decyzji o aktualizacji GPR, warto dokonać ponownego przeglądu i w efekcie zmiany proponowanych w zapisie GPR typów działań o charakterze badania opinii interesariuszy procesu. Analiza dotychczasowych aktywności wskazuje, że narzędziem, z jakiego efektywnie korzysta Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, jest kwestionariusz ankiety on-line.

- Prowadzenie działań skierowanych na pozyskanie aktywnych partnerów do realizacji działań międzysektorowych. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Pozyskiwanie aktywnych partnerów do realizacji działań międzysektorowych czy inicjowanie współpracy międzysektorowej, w treści GPR przewidziane jest poprzez organizację i prowadzenia wspólnych spotkań (debat) z udziałem przedstawicieli trzech sektorów. Takie wspólne spotkania mają umożliwić ustalanie propozycji nowych zadań do wprowadzenia w GPR.

W ramach przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, bazując na opinii uczestników spotkań roboczych oraz warsztatowych, stwierdzono, że na przestrzeni ostatnich lat podejmowane było przez Urząd Miasta i Gminy w Wieliczce szereg inicjatyw mających na celu pogłębianie współpracy międzysektorowej, jednakże inicjatywy te miały szerszy, niż tylko rewitalizacyjny, charakter. Tym samym nie zostały przeprowadzone wskazane w treści GPR spotkania/debaty o tematyce ściśle rewitalizacyjnej. W omawianym okresie nie odnotowano potrzeby w zakresie takiej konkretnej inicjatywy. Tym samym zapis w treści GPR okazał się zapisem martwym.

W sytuacji podjęcia decyzji o aktualizacji GPR, warto dokonać rewizji zapisu GPR we wskazanym obszarze.

7. Badanie opinii mieszkańców

W okresie od 30 września do 24 października 2022 r. przeprowadzono badania społeczne, z wykorzystaniem formularza ankiety on-line. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców o poziomie jakości życia w gminie, w odniesieniu do zdiagnozowanych na etapie delimitacji (wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji) problemów – oznak stanu kryzysowego w sferze społecznej oraz funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej czy gospodarczej.

Ankieta umieszczona została na oficjalnym serwisie miasta Wieliczka (www.wieliczka.eu). W badaniu wzięło udział 11 osób, z czego 54,5 % (6) stanowiły kobiety. Wiek respondentów był zróżnicowany - największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 21-40 (45,5%), następnie w przedziale 41-60 (36,4%) oraz osoby 60+ (18,2%). 10 z 11 respondentów jako miejsce swojego zamieszkania wskazało miasto Wieliczka lub obszar gminy Wieliczka (poza miastem). Niskie zainteresowanie badaniem, wśród mieszkańców gminy, z pewnością nie jest korzystne dla poznania powszechnej opinii o poziomie jakości życia w gminie dokonanej poprzez ocenę skali (obniżenia/nasilenia) problemów identyfikowanych na etapie wyboru obszaru rewitalizacji. Warto jednak spojrzeć na poniższe wyniki nie jako reprezentatywną opinie ogółu mieszkańców, ale jako głos w dyskusji o rewitalizacji prowadzonej bieżąco w gminie w ramach oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

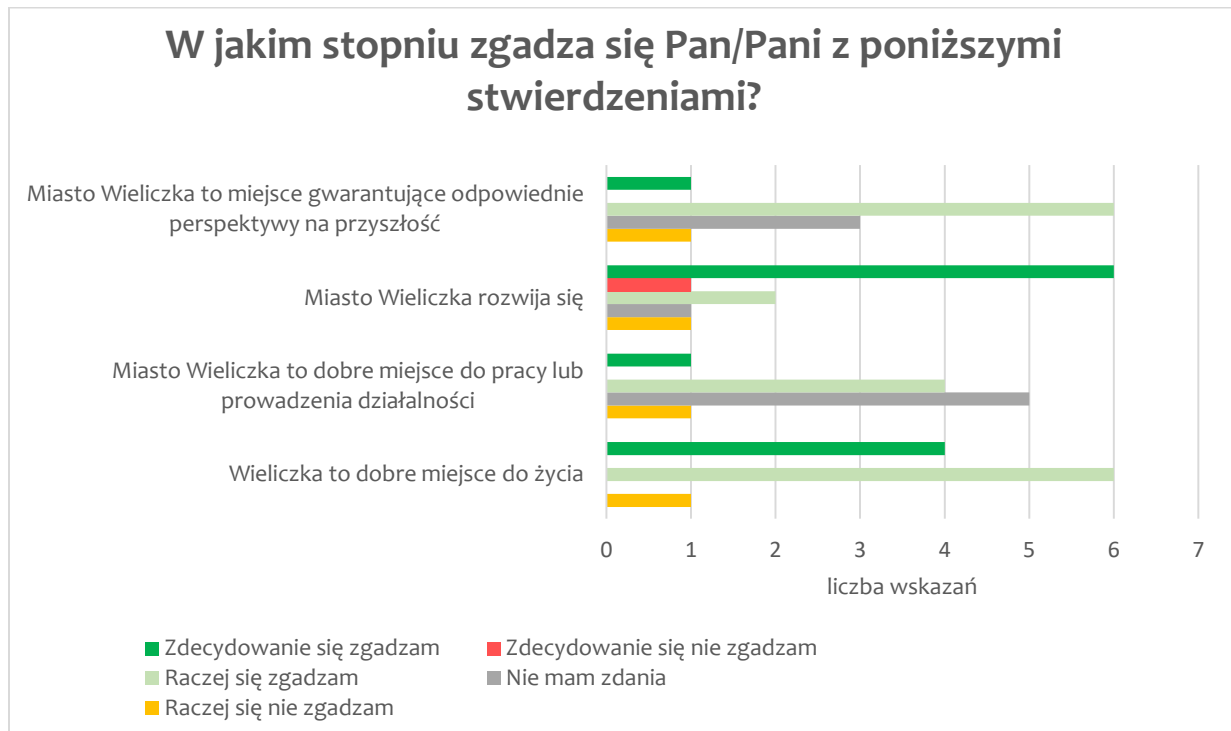
W formularzu badawczym zawarto 6 pytań - jedno pytanie stanowiło formę odpowiedzi otwartej. Szczegółowa analiza wypowiedzi respondentów przedstawia się następująco:

W pytaniu 1. respondenci mieli za zadanie w szerokim kontekście ocenić miasto Wieliczkę (gdzie wyznaczono cztery podobszary rewitalizacji). Wypowiedzi prezentują się następująco:

„Miasto Wieliczka to dobre miejsce do życia” – takich odpowiedzi udzieliła zdecydowana większość badanych („Zdecydowanie się zgadzam”- 36%, „Raczej się zgadzam” - 55%, „Raczej się nie zgadzam” - 9%). Podobnie stwierdzenie „Miasto Wieliczka to miejsce gwarantujące odpowiednie perspektywy na przyszłość” uzyskało zdecydowane poparcie badanych („Zdecydowanie się zgadzam” - 9%, „Raczej się zgadzam”- 55%, „Nie mam zdania”- 28%, „Raczej się nie zgadzam” - 9%).

Mniej entuzjastyczne opinie dotyczyły stwierdzenia „Miasto Wieliczka to dobre miejsce do pracy lub prowadzenia własnej działalności” – tutaj odpowiedzi pozytywnych udzieliło ponad połowę badanych („Zdecydowanie się zgadzam” - 9%, „Raczej się zgadzam” - 36%). Przeciwnie zdanie było w mniejszości („Raczej się nie zgadzam” - 9%) jednak wyraźna była grupa osób która nie zabrała głosu w tej kwestii („Nie mam zdania” - 45,5%). Stwierdzenie „Miasto Wieliczka rozwija się” spotkało się z najbardziej zróżnicowanymi opiniami („Zdecydowanie się zgadzam” - 55%, „Raczej się nie zgadzam” - 18%, pozostałe odpowiedzi to „Nie mam zdania”, „Raczej się nie zgadzam”, „Zdecydowanie się nie zgadzam”).

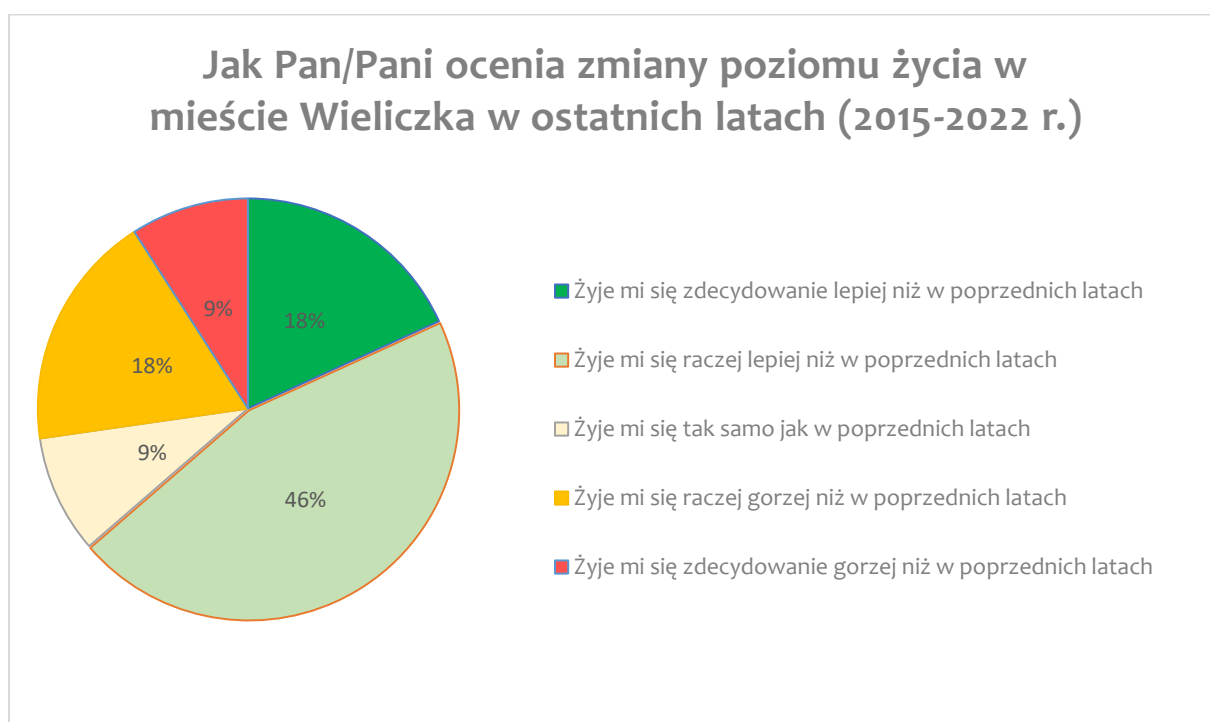
Rysunek 2 Ocena stanu gminy

Wykonanie własne

W pytaniu 2. respondenci mieli za zadanie ocenić zmiany poziomu życia w mieście Wieliczka na przestrzeni ostatnich lat: 2015-2022r., czyli w perspektywie prowadzonych działań rewitalizacyjnych. Większość badanych respondentów wskazało, że żyje im się zdecydowanie lepiej niż w poprzednich latach (18,2%) oraz raczej lepiej (45,5%). Przeciwną ocenę wyraziło łącznie 36,4% pytanych.

Rysunek 3 Ocena zmiany poziomu życia

Wykonanie własne

Pytanie 3. stanowiło formę otwartą, w którym respondenci mieli okazję określić sami, co według nich zmieniło się w mieście Wieliczka w latach 2015-2022 (tzw. perspektywa rewitalizacyjna). Wyróżniono między innymi:

- poprawa aspektów wizualnych miasta;
- remonty i rozbudowa – działania idące w dobrym kierunku;
- dużo inwestycji, remontów;
- modernizacja budynków użyteczności publicznej;
- nowe możliwości spędzania czasu;
- Wieliczka stała się miastem zdecydowanie ładniejszym.

W ramach tego pytania respondenci wskazali również negatywne aspekty, takie jak:

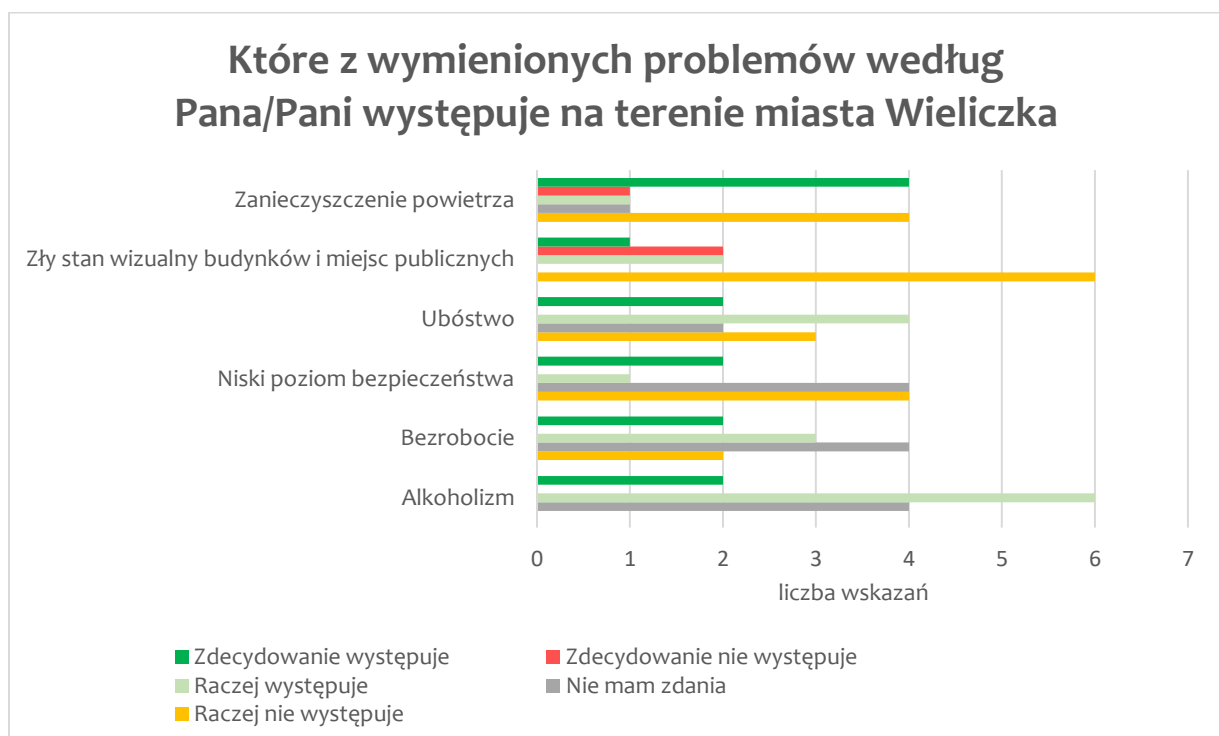
- intensyfikacja zabudowy „(...) Wieliczka została oddana developerom, którzy wciskają maksymalną ilość mieszkań w każdą przestrzeń bez rozwoju infrastruktury ogólnodostępnej (np. budowa osiedla bez odpowiedniego dojazdu czy dojścia dla pieszych)”;
- „(...) wszechobecne grodzenie się i zamykanie przestrzeni - jest „getto Wieliczka” a nie Wieliczka - miasto otwarte.”
- stały i utrzymujący wysokie tempo wzrost liczby mieszkańców za którym nie zawsze niestety nadąża infrastruktura społeczna (żłobki, przedszkola, szkoły) czy infrastruktura funkcjonalno - przestrzenna „(...) mała ilość parkingów”.

— nie wszystkie inwestycje cieszą się pełnym uznaniem mieszkańców - przykładowo „Nowy park pod Baranem” zdaniem jednego respondenta powinien być większy (większe place zabaw, boiska itp.).

Pytanie 4. i 5. miało za zadanie określenie stanu, zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, problemów oraz ich zmian w latach 2015-2022. Pierwotnie zidentyfikowano następujące problemy społeczne, środowiskowe oraz techniczne: alkoholizm, bezrobocie, niski poziom bezpieczeństwa, ubóstwo, zły stan wizualny budynków i miejsc publicznych, zanieczyszczenie powietrza.

W ramach badania respondenci wskazali, że problem alkoholizmu bieżąco jest zauważalny w mieście (64% wskazań). Ubóstwo (55% wskazań), bezrobocie (45,5% wskazań) oraz zanieczyszczenie powietrza (45,5% wskazań) to problemy zauważalne obecnie w mieście przez ok. połowę badanych. Odmiennie kształtowały się opinie respondentów dotyczące problemu niskiego bezpieczeństwa oraz złego stanu wizualnego budynków. Według badanych problem niskiego stanu bezpieczeństwa oraz złego stanu wizualnego budynków raczej w Mieście Wieliczka nie występuje (kolejno 36% i 72%).

Rysunek 4 | Identyfikowalne problemy na terenie miasta Wieliczka

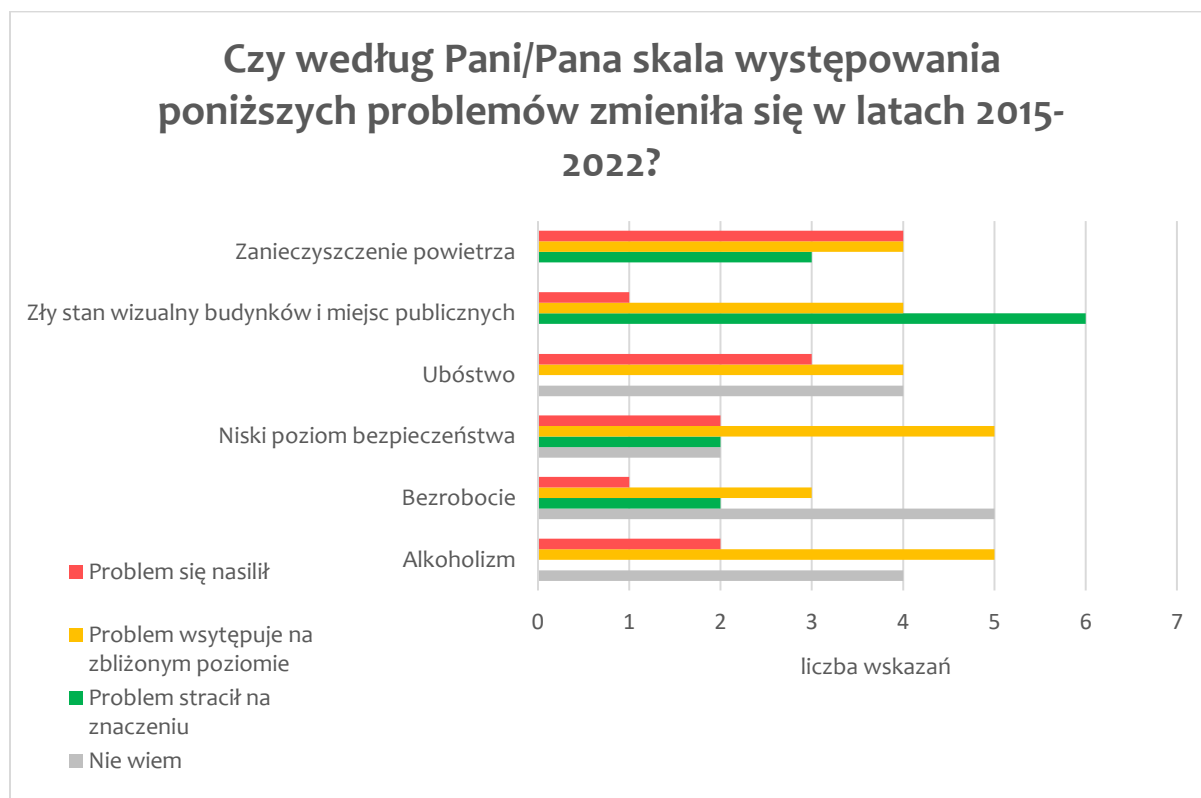

Wykonanie własne

Większość badanych wskazuje, że zdiagnozowane na etapie delimitacji problemy, tzw. objawy stanu kryzysowego, manifestujące się zwłaszcza w obszarze rewitalizacji (z wyłączeniem problemu złego stanu wizualnego budynków i miejsc publicznych) nie

wygasły. Przykładowo alkoholizm to problem, zdaniem badanych, niestety nadal poważnie obecny w mieście Wieliczka. Część badanych wskazało na pewne nasilenie się problemu niskiego poziom bezpieczeństwa jednak należy tą opinię zestawić z wcześniejszym wskazaniem, iż problem ten jest raczej marginalny, tym samym pewne jego nasilenie powinno wzbudzić raczej czujność niż uznanie go jako problem dominujący w terenie rewitalizacji. Problem bowiem, jaki w opinii badanych, jest dojmujący a wręcz nasilającym się w mieście Wieliczka, to problem zanieczyszczenia powietrza.

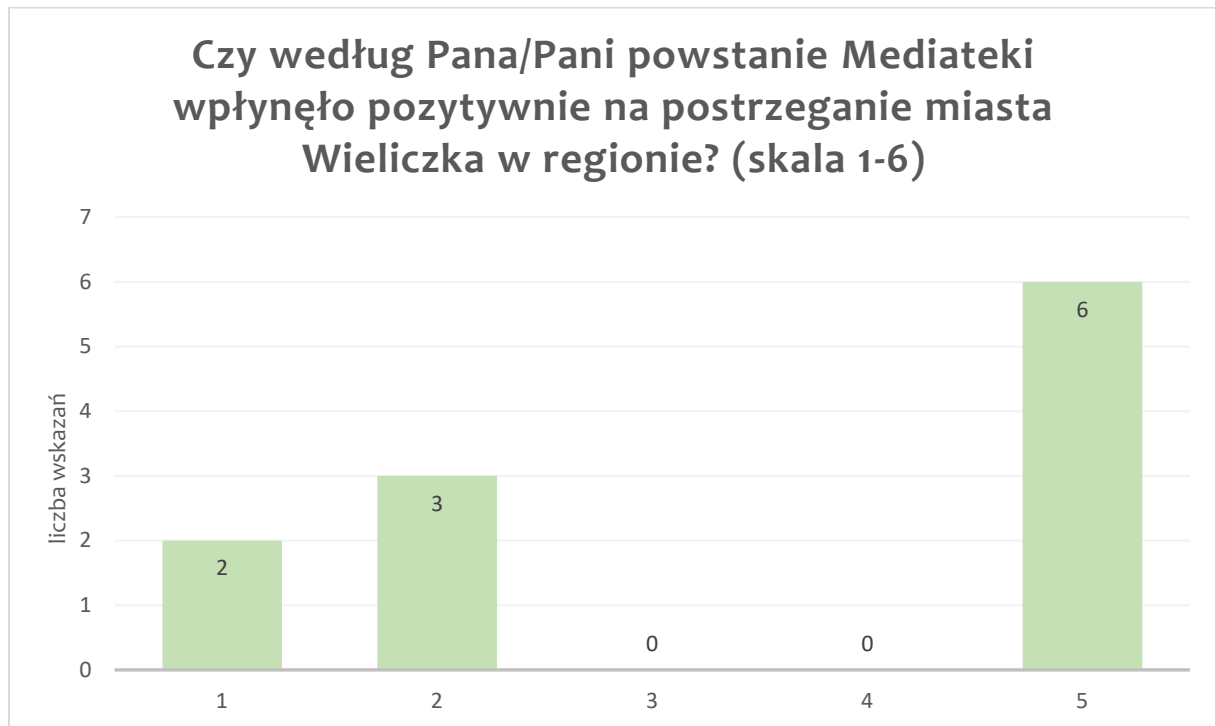
Rysunek 5 Zmiana nasilenia problemów na terenie miasta Wieliczka

Wykonanie własne

Pytane 6. odnosiło się do konkretnego przedsięwzięcia wykonanego w ramach GPR, jakim było powstanie Mediateki. Respondenci w ramach pytania mieli określić w skali od 1-6 (gdzie 1 było oceną najniższą) jak wyżej wymieniona inwestycja wpłynęła na postrzeganie miasta Wieliczka w regionie. Według ponad połowy badanych (54,5%) inwestycja wpłynęła pozytywnie na postrzeganie miasta Wieliczka w regionie.

Rysunek 6 Wpływ Mediateki na postrzeganie miasta

Wykonanie własne

Zgodnie z brzmieniem celu głównego, jaki został postawiony przed procesem rewitalizacji prowadzonym w Mieście i Gminie Wieliczka, prowadzenie procesu rewitalizacji w Wieliczce ma służyć ograniczeniu występowania negatywnych zjawisk społecznych jak również ograniczeniu m.in. problemów natury gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, zapewniając pożądaną jakość życia w podobszarach rewitalizacji, analiza wypowiedzi uczestników badania wskazuje na trend wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysu.

8. Podsumowanie

W wyniku przeprowadzonej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 - 2023 stwierdzono, iż widoczne są efekty realizacji założeń programu.

Wniosek 1:

Stopień realizacji przedsięwzięć podstawowych - w przeważającej części zostały one w pełni **wykonane** lub **są w trakcie wykonywania (termin realizacji zakładany jest na rok 2023)**. Nie odnotowano opóźnień w realizacji inwestycji, a inwestycje które są jeszcze w trakcie realizacji, na etapie tworzenia GPR, miały założony termin ukończenia na rok 2023. Jedyne niezrealizowane przedsięwzięcie podstawowe - remont budynku Straży Miejskiej - w skali wszystkich zamierzeń rewitalizacyjnych nie wpłynęło na ogólny poziom realizacji celów rewitalizacyjnych.

Wniosek 2:

Osiągnięcie założonych wskaźników – **wszystkie** założone na etapie opracowania GPR wskaźniki, obowiązujące do roku 2023, **zostały już osiągnięte**.

Wniosek 3:

Realizacja celów rewitalizacji, polegająca na porównaniu stopnia realizacji przedsięwzięć podstawowych jak i wskaźników przypisanych do każdego z czterech celów rewitalizacji, pozwala stwierdzić, iż cele te w **znaczącym stopniu zostały osiągnięte**.

Wniosek 4:

Na podstawie opinii mieszkańców i informacji pozyskanych podczas spotkania roboczego Zespołu ds. Rewitalizacji oraz warsztatów z udziałem Komitetu Rewitalizacji i Zespołu ds. Rewitalizacji, ustalono, iż **udało się rozwiązać lub ograniczyć występowanie** szeregu ze **zdiagnozowanych wcześniej w podobszarach rewitalizacji problemów** zarówno w sferze społecznej jak i środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej. **Nie odnotowano postępowania degradacji obszarów rewitalizacji**, wręcz przeciwnie, zauważalna jest poprawa, w każdej z pięciu podstawowych sfer rewitalizacji.

Wniosek 5:

Ze względu na fakt, iż niektóre przedsięwzięcia są dalej w trakcie realizacji oraz że z uwagi na procesy inwestycyjne możliwe jest wydłużenie czasu realizacji (części z nich) poza planowany pierwotnie rok 2023, zaleca się **kontynuowanie realizacji obecnego dokumentu GPR**, bez konieczności jego aktualizacji.

W sytuacji jednak podjęcia decyzji o poszerzeniu zakresu GPR o nowe realizacje lub/i wprowadzenia zmian w zakresie procedur monitoringu i oceny GPR, konieczne jest uruchomienie procesu aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023.

9. Spis tabel i rysunków

Tabela 1 Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminie Wieliczka	7
Tabela 2 Stopień realizacji przedsięwzięć	10
Tabela 3 Analiza wskaźnikowa	19
Tabela 4 Stopień realizacji celów	22
Rysunek 1 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wieliczka	7
Rysunek 2 Ocena stanu gminy	30
Rysunek 3 Ocena zmiany poziomu życia	31
Rysunek 4 Identyfikowalne problemy na terenie miasta Wieliczka	32
Rysunek 5 Zmiana nasilenia problemów na terenie miasta Wieliczka	33
Rysunek 6 Wpływ Mediateki na postrzeganie miasta	34